

KONCEPČNÝ ZÁMER ROZVOJA ZUŠ v Banskej Štiavnici

Predkladá: Mgr. Irena Chovanová, DiS.art.

ÚVOD

UMENIE a výchova umením v základných umeleckých školách ponúka celostné vzdelávanie: formuje osobnosť človeka, podporuje racionálne myslenie, rozvíja emocionálnu inteligenciu, zdokonaľuje motorické schopnosti a zveľaďuje a utužuje sociálne kompetencie.

Volám sa Irena Chovanová. Pred viac ako 18 rokmi som sa stala súčasťou umeleckého a pedagogického kolektívu ZUŠ v hudobnom odbore ako učiteľka spevu, zborového spevu a korepetitorka. Viac ako 45 rokov pôsobím ako organistka v Rímsko-katolíckej farnosti v Banskej Štiavnici, kde tiež spolu so sestrou vediem zmiešaný zbor. Táto činnosť mi poskytla cennú skúsenosť v hre na klavír, organ, v práci s umeleckým kolektívom, sólovým i zborovým spevom. Sama som absolventkou ZUŠ v Banskej Štiavnici (vtedy ešte Ľudovej školy umenia). Vysokoškolské pedagogicko-umelecké vzdelanie - učiteľstvo hudobnej výchovy a nemeckého jazyka som dosiahla na Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Niekoľko rokov som pôsobila ako učiteľka hudobnej výchovy a nemeckého jazyka na Základnej škole sv. Františka Assiského a na Katolíckom gymnáziu v B. Štiavnici. V septembri roku 2007 som prijala ponuku bývalého pána riaditeľa Pavla Macáka, aby som sa stala v ZUŠ učiteľkou spevu. Po jeho náhlej a nečakanej smrti som bola dočasne poverená vedením ZUŠ a následne som sa stala i riaditeľkou tejto inštitúcie. V roku 2020 som získala titul DiS. art. – diplomovaný umelec doplnením odborného vzdelania na Súkromnom konzervatóriu vo Zvolene pre výučbu predmetu spev. Ja a viacerí moji kolegovia sme dôkazom toho, že nám základné umelecké školy dali podstatne viac ako len vyplnenie voľného času. Učitelia LŠU v nás vzbudili takú lásku k umeniu, že sme si umenie zvolili za svoje celoživotné povolanie. Získali sme isté zručnosti a kompetencie, študovali na vyšších stupňoch umeleckého vzdelávania, cvičili a pracovali na svojom sebarozvoji, aby sme si neskôr vybrali cestu pedagógov v umeleckom školstve.

Celý život je hudba mojim sprievodcom a učenie a pedagogická činnosť radosťou a naplnením.

Moje pôsobenie na ZUŠ vnímam vo viacerých rovinách.

Ako pedagogička vediem deti k láske k hudbe, či už na hodinách spevu, či výučbou predmetu zborový spev. Učím ich všetko prezentovať, dávam im veľa príležitostí vystupovať na koncertoch, triednych besiedkach, vernisážach, pripravujem ich na spevácke súťaže.

Ako vedúci zamestnanec od roku 2011 som s príspevom užšieho vedenia vyskladala kreatívny kolektív šikovných ľudí, ktorí svoju prácu podobne ako ja milujú.

Ostatné funkčné obdobie (2021-2026) prinieslo viaceré nepoznané až extrémne úlohy a výzvy. Najvýraznejšou skúškou v živote školy bol NIČIVÝ POŽIAR v centre Banskej Štiavnice, ktorý vypukol v historickom centre Banskej Štiavnice 18. marca 2023. V objekte našej školy /Sitnajokovský-Szitnyayovský dom/ zhorel pôvodný barokový krov z konca 18. storočia. Školu, jej vybavenie a zariadenie pomáhali zachraňovať členovia armády, ako aj rodičia, priatelia školy, dobrovoľníci, ale hlavne zamestnanci školy. Bol to šok, stres, obrovské obavy a veľké fyzické i psychické vypätie, ktoré preverilo silu nášho kolektívu ako nič doposiaľ. Áno, bol to čas náročný, no zároveň s odstupom času konštatujeme, že to bol i ČAS veľkých ZÁZRAKOV.

1. **zázrak:** Napriek veľkému šoku, nebezpečenstvu, vyčerpaniu a hrôze sa nikomu zo žiakov ani zamestnancov ZUŠ nič vážne nestalo.
2. **zázrak:** Väčšinu zariadenia, nástrojov, nábytku, učebných pomôcok sa podarilo zachrániť.
3. **zázrak:** Slovenský vodohospodársky podnik núdzovo poskytol v centre mesta svoje priestory, do ktorých sme sa mohli ihneď presťahovať.
4. **zázrak:** Do dvoch týždňov po požiari sa nám podarilo obnoviť riadne vyučovanie.
5. **zázrak:** Zdvihla sa úžasná vlna solidarity. Tak ako voči všetkým poškodeným, tak aj voči našej ZUŠ. Obrovská pomoc bola tá priama hneď pri sťahovaní, upratovaní, zariaďovaní.

Pomáhať prišli známi i neznámi, rodičia, príbuzní, študenti. Mnohí jednotlivci, umelci, základné umelecké školy a iné inštitúcie pomohli prostredníctvom benefičných podujatí.

Spomenieme iniciatívu hlavného mesta SR Bratislavy s veľkou akciou POMÔŽME Banskej Štiavnici, ako aj krásnu aukciu umeleckých diel AUKCIA FÉNIX, pomoc autorskej spoločnosti LITA, či úžasnú podporu SPP. Všetkým, ktorí nám v tomto ťažkom období pomohli, sme 6. júna

2023 venovali s našimi žiakmi a pedagógmi ĎAKOVNÝ KONCERT. Hudbou, spevom i slovom sme ďakovali dobrovoľným i profesionálnym hasičom, armáde SR, rodičom, študentom, školám, inštitúciám, vedeniu SVP.

Jednou z najdôležitejších črt nášho umelecko-pedagogického prístupu je práve skutočnosť, že dávame priestor vyniknúť individualite, originalite a tvorivosti žiaka. Pestrý život ZUŠ necháva vyniknúť nadaniu žiakov a ich pedagógov, ktorí pôsobením na škole rastú vo svojich odborných a umeleckých kvalitách. ZUŠ je školou, ktorá vzdeláva, vychováva, zručňuje, rozvíja v priemere asi 450 žiakov ročne. Žiaci v jednotlivých odboroch hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom nadobúdajú praktické zručnosti, učia sa novým formám sebakomunikovania v oblasti umenia. Už trikrát som prijala výzvu a mala tú česť viesť umelecký kolektív banskoštiavnickej ZUŠ. Počas celého tohoto obdobia som sa snažila všetkými svojimi schopnosťami a skúsenosťami byť nápomocná žiakom i kolegom v ich umeleckom i odbornom raste.

ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU

Moja koncepcia ďalšieho rozvoja školy vychádza z dôkladného poznania pomerov vo vnútri školy, z poznania silných i slabých stránok školy a z analýzy vonkajších vplyvov (SWOT analýza).

SILNÉ STRÁNKY (Strengths) - ZUŠ Banská Štiavnica

- dáva priestor pre sebarealizáciu a umelecké sebakomunikovanie (workshopy, interné i verejné výstupy, súťaže, besiedky, koncerty, vernisáže)
- disponuje plne kvalifikovaným pedagogickým zborom - vysoká odbornosť
- podporuje kreativitu žiakov i inovatívne prístupy vo vyučovaní
- veľmi dobrá úroveň školskej a triednej pracovnej atmosféry
- na škole vládne tvorivá, akceptujúca, priateľská atmosféra
- v kolektíve panujú dobré vzťahy, pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci sa dobre dopĺňajú
- ponúka širokú škálu aktivít k dosiahnutiu kvalitných študijných výsledkov
- dáva veľké možnosti prezentácie umeleckého rastu a reprezentácie školy (rovnosť šancí)
- dáva priestor pre individuálny prístup k žiakovi s dôrazom na jeho jedinečnosť a originalitu
- škola ponúka výber predmetov upevňujúcich socializáciu a spoluprácu (zborový spev, hra v orchestri, komorná hra a pod.)
- je priestorom posilňovania sebavedomia a sebahodnoty žiakov ich účasťou na výstupoch, koncertoch, predstaveniach a súťažiach
- organizuje na vysokej úrovni viaceré celoslovenské súťaže a workshopy
- organizuje pre žiakov každoročne poznávacie exkurzie do zahraničia, výlety na operné, tanečné, divadelné predstavenia, či výstavy.
- zabezpečuje odbornú pedagogickú prax študentom stredných a vysokých umeleckých škôl
- sa zapája do veľkého študijného projektu vo Francúzsku cez Erasmus plus
- je prezentovaná i ďaleko za hranicami Slovenska (benefičný koncert v anglickom Bramley, konferencia v Číne, vzdelávací pobyt v Paríži)
- je školou produktívnou, kooperatívnou, zaujímavou i úspešnou podporujúcou zvyšovanie odbornej kvalifikácie pedagógov - Superar
- je miestom, kde žiaci zažívajú radosť z úspechu v priam „rodinnej“ atmosfére vzťah k žiakom ľudský potenciál sa následne odzrkadľuje aj na dobrom vzťahu učiteľ-žiak, učiteľ-rodič, rodič-škola
- dosahuje výborné výsledky a popredné umiestnenia žiakov na celoslovenských a medzinárodných súťažiach
- má výborné výsledky pri prijatí žiakov na stredné a vysoké školy umeleckého zamerania
- dbá na kvalitnú a pravidelnú informovanosť rodičov a verejnosti /cez systém (I-ZUŠ), správy, maily, oficiálne stránky školy www.zusbs.sk, fc ZUŠ Banská Štiavnica
- spolupracuje s médiami VioTV, RTVS, Rádio Regina, Štiavnické noviny....
- má rozvinuté hodnotné družobné kontakty s umeleckou školou v zahraničí vo Švajčiarsku (Musikschule Hünenberg), i školou v Paríži (Erasmus plus)

- úzka spolupracuje s mestom a ďalšími inštitúciami ako Pohronské osvetové stredisko, Slovenské banské múzeum, Galéria Jozefa Kollára, CVČ, Základné a materské školy v meste i okrese, základné umelecké školy, Akadémia umení v B. Bystrici, Konzervatórium Banská Bystrica, Konzervatórium Žilina, Štátna opera Banská Bystrica, Divadlo tanca Banská Bystrica, Slovenské národné divadlo, Kultúrne centrum, ISCM- medzinárodná spoločnosť pre súčasnú hudbu, Rímsko-katolícka farnosť Banská Štiavnica, Evanjelická cirkev augsburského vyznania, Kalvársky fond, Mestské lesy

- spolupracuje s obcami v okrese Banská Štiavnica (zriadenie dvoch elokovaných pracovísk v Banskej Belej a vo Svätom Antone)

- v škole vládne otvorenosť zmenám a inováciám (flexibilita)
- demokratické vedenie školy, kde vládne dôvera a ochota spolupráce

SLABÉ STRÁNKY (Weaknesses) skutočnosti, ktorým čelia ZUŠ vo všeobecnosti:

- migrácia žiakov, nestálosť v štúdiu
- nárast počtu detí s poruchami učenia
- nízka podpora štátu vo financovaní
- nedostatok finančných prostriedkov na ohodnotenie zamestnancov vo forme odmien alebo zvýšenia osobných príplatkov za dosahovanie mimoriadnych výsledkov pri reprezentácii školy

PRÍLEŽITOSTI (Opportunities)

- zmena legislatívy - tvorba nového školského programu
- zmena financovania ZUŠ
- modernizácia a postupné dopĺňanie materiálno-technického zabezpečenia školy
- zvýšenie finančných prostriedkov zo strany zriaďovateľa
- získavanie finančných prostriedkov z grantov a od sponzorov
- tvorba a participácia na projektoch,
- organizácia celoslovenských súťaží, workshopov
- možnosti výmeny pedagogických skúseností
- zvýšenie záujmu rodičov a verejnosti

OHROZENIA (Threats)

- zvyšujúca sa byrokracia
- dopady hospodárskej a finančnej krízy
- demografický pokles
- limitované pridelovanie finančných prostriedkov v rámci normatívneho financovania, - nízke a nedostačujúce finančné ohodnotenie zamestnancov v školstve
- nedokonalosť najmä zákona č. 317/2009 a jeho dopad v praxi
- nadmerná byrokratizácia v školstve
- nedostatočná legislatíva pre ZUŠ
- vplyv štátnych inštitúcií - slabá akceptácia ZUŠ zo strany vládnych predstaviteľov, poslancov NR SR
- nízka kultúrna vyspelosť širokej verejnosti a ignorovanie podpory umeleckého vzdelávania a umenia ako takého
- nevyhnutnosť zmeny súčasného financovania ZUŠ podľa zákona č. 564/2004 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z.
- riešenie - postupovať podľa zákona č. 597/2003 Z. z. ako prenesené kompetencie tak, aby bola zabezpečená účelovosť a transparentnosť pridelovania finančných prostriedkov
- vplyv zriaďovateľa na chod školy (nedostatok finančného krytia)
- zvyšovanie školného
- konkurencia v okolí (iné súkromné ZUŠ, eventuálne iné formy voľnočasových aktivít)
- negatívny vplyv médií, internetu, soc. sietí, AI na psychický stav detí a mládeže
- kríza hodnôt (vplyv reklamy, konzumu a gýču)
- odchod kvalifikovaných pedagógov za finančne výhodnejšou prácou

ZUŠ v Banskej Štiavnici je školou živou, atraktívnou, s kvalitnými pedagógmi, ktorý pre dobro svojich žiakov a pre dobro školy vyvíjajú veľké úsilie. V úzkej spolupráci vedenia školy

s pedagogickými a nepedagogickými pracovníkmi ako i zásluhou nášho neutíchajúceho spoločného nasadenia pre dobro školy, sa nám darilo zvyšovať záujem o túto školu a jej dobré meno.

15 rokov vo funkcii riaditeľky ZUŠ. ZUŠ je nenahradiiteľnou a dôležitou inštitúciou, ktorá prispieva k prehlbovaniu umeleckého vzdelania dnešnej mladej generácie ako aj ku komplexnému rozvoju ľudskej osobnosti. Podrobné zhrnutie a vyhodnotenie toho, čo sa podarilo v spolupráci s kreatívnym kolektívom ZUŠ za 15 rokov uskutočniť nájdete v dokumentoch „**Správy o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Základnej umeleckej školy Banská Štiavnica**“ za školské roky 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 a 2025/2026. Tieto správy sú každoročne vedením školy predkladané zriaďovateľovi a zverejňované na internetovej stránke ZUŠ www.zusbanskastiavnica.edupage.org. Každý rok som spracovala život školy do albumu ZUŠ, každoročne 220 až 240 stranovej kroniky s viac ako 1500 fotografiami zobrazujúcimi mnohé podujatia, koncerty, úspechy ZUŠ.

RIADENIE ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Dobrá školu dvoria dobrí ľudia, dobrí pedagógovia, zamestnanci. Po 15 rokoch vedenia školy môžem s hrdosťou konštatovať, že kolektív našej školy tvoria odborne fundovaní, plne kvalifikovaní, ale hlavne ľudsky a osobnostne zrelí a kvalitní ľudia. Obrovský kus práce pre dobro školy vykonávajú spolu so mnou pani zástupkyňa Mgr. Katarína Tuhárska pani Mgr. Miroslava Knezovičová. Spoločne sa nám podarilo kreovať silný tím pedagógov, ktorí vyučujú, vzdelávajú, usmerňujú, motivujú svojich žiakov, s mnohými z nich sú úspešní a šíria dobré meno školy i mesta. Jednou z hlavných priorít, na ktorých mi vždy záležalo a záleží je, aby v našom umeleckom kolektíve vládlo porozumenie, spolupatričnosť i vôľa pracovať pre dobro školy.

Pod riadením ľudských zdrojov sa odborne chápe ich manažment a strategické riadenie, personálne plánovanie, príp. vytváranie nových pracovných miest a tiež v čase potreby získavanie nových zamestnancov. Škola prešla v ostatných rokoch generačnou obmenou, pribudlo viacero nových mladých kolegov. Pri veľkom záujme o našu školu si vieme predstaviť aj jej rozširovanie v oblasti personálnej (i o výučbu hudobných nástrojov, ktoré ešte nie sú v našej ponuke). Každé takéto úvahy a snahy žiaľ limituje nedostatočné finančné zabezpečenie základných umeleckých škôl.

Získavanie nových zamestnancov, výber uchádzačov o obsadenie pracovného miesta, prijímanie nových pracovníkov do pracovného pomeru je pre každého riaditeľa výzva. Každopádne sme s užším vedením k týmto záležitostiam pri dodržaní rovnosti šancí pristupovali s úctou ku konkrétnemu človeku profesionálne a zodpovedne. Veľký význam pre dobro školy má organizačná zložka nepedagogických zamestnancov. V čase požiaru prejavila svoje vynikajúce organizačné schopnosti Monika Lipovská, ktorá participuje na všetkých veľkých projektoch, žiadostiach. Nepedagogickí zamestnanci v časoch záťažových i všedných dennodenne prispievajú k plynulému a dôstojnému chodu ZUŠ. Pod riadenie ľudských zdrojov patrí i vzdelávanie a rozvoj zamestnancov.

Podpora ďalšieho vzdelávania - podpora pedagógov, ktorí si zvyšujú svoje umelecké vzdelanie (napr. na Akadémii umení v Banskej Bystrici), zabezpečenie pravidelného aktualizácie vzdelávania podľa potrieb kolektívu a výziev doby, workshopy pedagógov, napr. pre spevácke oddelenie a pod..., štúdium zákonov, dôležitých dokumentov školy (vnútorné predpisy, smernice a pod.) cez on-line systém IZUŠ. Inovačné vzdelávanie tiež priebežne využívame. Odmeňovanie prebiehalo vždy v súlade so zákonom. Tiež tu treba poznamenať, že na osobné ohodnotenia, ktoré by spravodlivejším spôsobom odrážali i rôznorodú výkonnosť nie je v rozpočte priestor. V rámci pracovných vzťahov a kvality pracovného života vládnu v ZUŠ dobré vzťahy medzi zamestnancami, i medzi vedením a odbormi. Pracovné prostredie je pre každého zabezpečené na vysokej úrovni, tiež dbáme na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. (pravidelné školenia BOZP, i kurzy prvej pomoci).

KVALITA a INOVÁCIE

O kvalite našej práce svedčia mnohé úspechy žiakov, súborov i pedagógov, spokojnosť rodičov, vysoký záujem o školu, kvalita absolventov, ktorí vo veľkej miere úspešne zvládajú talentové prijímacie skúšky na iné školy umeleckého zamerania. Samozrejme, je vždy čo vylepšovať a posúvať veci vpred. Preto z jednou z hlavných výziev je aj

Otvorenosť novým metódam, postupom a inováciám vo vyučovaní. Zámerom vedenia školy bude pokračovať v nastolenom trende postupnej digitalizácie, zabezpečení programov pre jednotlivé odbory, lepšia informovanosť o novodobom fenoméne ako AI, s dôrazom, aby bolo jej využitie nápomocné pre výuku (napr. pri tvorbe pracovných listov a pod.). Pretože i najdokonalejšia umelá inteligencia nemôže nahradiť ľudský potenciál, kreativitu, jedinečnosť a emocionálnu zložku, ktorú človek vkladá napríklad do procesu tvorby.

Okrem už niektorých vyššie spomenutých zámerov a cieľov ďalšieho rozvoja ZUŠ, rámcovo načrtnem, čo považujem ešte za dôležité, aby sa v našej základnej umeleckej škole v nasledujúcich rokoch rozvíjalo a podporovalo:

Rozvoj tvorivosti

Pokračovanie v nastolenom trende zabezpečovania kvalitného výchovno-vzdelávacieho procesu vo všetkých odboroch s dôrazom na tvorivosť a inovatívne prístupy.

Podpora projektov

Zabezpečenie umeleckého rozvoja a rastu žiakov i pedagógov za pomoci už spomínaných projektov a aktivít, do ktorých sa škola zapojila v ostatných rokoch (Erasmus plus, Flautokruhy, Duchovný a umelecký odkaz banskoštiavnickej Kalvárie, Banskoštiavnické kladivká, výchovné koncerty, exkurzie). Spolu so všetkými týmito projektami školy súvisí aj nemalý prínos pre školu, o sa týka oblasti

Získavanie finančných zdrojov mimo schváleného rozpočtu.

Vďaka neúnavnej ochote a nadšeniu nášho kolektívu sme lepší rozvoj žiakov a pedagógov, ich ďalšie umelecké aktivity, skúsenosti obohatili i úspešnými projektami, ktoré spolufinancovali rôzne inštitúcie /Erasmus - Európska únia, - po druhý krát sme boli úspešní v získaní grantu na medzinárodný výmenný študijný pobyt, ďalej organizácia našich súťaží napr. BBSK, FPU, Hudobný fond, mesto, SZVK, nákup nových nástrojov a ozvučenia – SPP. Neposlednom rade sú to aj prostriedky Združenia rodičov pre ZUŠ Banská Štiavnica, ktoré sú veľkou pomocou pri zabezpečení mnohých podujatí, spolufinancujú účasť našich žiakov na súťažiach, poskytujú podporu pri nákupe darov absolventov a pod.

Podpora umeleckých kolektívov

Zabezpečenie podmienok pre nácviky i verejné prezentovanie skupinových výstupov /Zborík, komorný orchester, komorné flautové zoskupenie, komorné gitarové zoskupenie, divadelný súbor Samé uši, a tanečné súbory DFS Studnička, a Cheerleaderky/, umožnenie účasti na súťažiach, podľa potreby i zabezpečenie sústredu pre jednotlivé zoskupenia.

Podpora medziodborovej spolupráce

Medzi žiakmi a pedagógmi naprieč odbormi (HO a LDO, HO a TO....)

Pokračovanie v pravidelnej informovanosti zákonných zástupcov, verejnosti

Podpora kvalitnej komunikácie s rodičmi, žiakmi (aj cez správy a maily systému iZUŠ) ako aj cez internetovú stránku školy www.zusbanskastiavnica.edupage.org a fc ZUŠ Banská Štiavnica.

Uverejňovanie pravidelnej rubriky „Flešky zo ZUŠky“ za každý uplynulý mesiac v miestnom periodiku „Štiavnické noviny“. Propagácia podujatí vo VioTV a cez portál www.banskastiavnica.travel.

Zabezpečenie pravidelnej údržby hudobných nástrojov, starostlivosť o budovu

Pravidelné ladenie klavírov, technická údržba ostatných nástrojov a prístrojov, nákup potrebného materiálo-technického vybavenia, skultúrňovanie učební a priestorov školy.

Organizácia 10. výročia klavírnej súťaže Banskoštiavnické kladivká v roku 2027 by mohla byť skvelou príležitosťou na zabezpečenie nového klavírneho krídla pre školu (čo sa dá samozrejme zrealizovať len s podporou sponzorov, prípadne i za účasti mesta).

Zabezpečenie sťahovania do opravenej historickej budovy (na Námestí sv. Trojice č. 4)

Z informácií zriaďovateľa vyplýva, že v najbližších mesiacoch čaká našu školu ďalšia veľká výzva. Prestťahovanie sa do po požiari poškodenej a nanovo komplet zrekonštruovanej budovy ZUŠ. Na základe prísľubu p. primátorky Nadeždy Babiakovej, ktorá plánuje na túto veľkú akciu osloviť o pomoc Armádu SR, veríme, že sa podarí šťastne a bezpečne presťahovať všetko materiálo-technické zabezpečenie ZUŠ. Premiestniť majetok ZUŠ, komplet nábytok, všetky hudobné nástroje, klavírne krídla a klavíre, skrine, zrkadlá, lavice, najrôznejšie učebné pomôcky, výtvarné práce, nástenky, stojany, kostýmy, učebnice, stroje, počítače, kopírky a iné pracovné pomôcky a zariadenia bude naozaj veľká výzva. Pri tejto náročnej „operácii“ je pre ZUŠ pomoc mesta, armády, technických služieb, rodičov a dobrovoľníkov nesmierne dôležitá.

Oslava 70. výročia založenia školy

Škola bola založená v roku 1958 a tak v roku 2028 to bude krásne jubileum. Verím, že sa nám ho podarí dôstojne si pripomenúť i s úctou voči všetkým bývalým i terajším zamestnancom, absolventom a podporovateľom.

Rozvoj ZUŠ a jej odborov

Banskoštiavnická ZUŠ disponuje odborne a umelecko-pedagogicky plne kvalifikovaným tímom. Každý pedagóg je vedený a povzbudzovaný v maximálne možnej miere k individuálnemu prístupu k osobnosti a jedinečnosti žiaka, hľadá spôsoby a metódy, ktorými čo najintenzívnejšie prebúdza v žiakovi lásku k umeniu, k odboru, ktorý si vybral. Žiak dostáva priestor pre sebaujavenie a umeleckú sebarealizáciu. Budem i naďalej podporovať kreativitu a jedinečnosť každého nám zvereneho žiaka na všetkých stupňoch umeleckého vzdelávania. Budem venovať zvýšenú pozornosť nadaným žiakom, nie len zvyšovaním náročnosti učiva a úloh, ale zabezpečením vyššej časovej dotácie hodín - tzv. rozšírené štúdium. Poskytnem žiakom priestor na sebarealizáciu a prezentáciu, pri ktorej zažívajú ocenenie svojho snaženia a srdečnú odmenu za každý ich tvorivý umelecký počin. Prostredníctvom najrôznejších projektov a aktivít školy poskytnem s kolegami žiakom nové podnety, zážitky, možnosti sebarealizácie. Budeme viesť žiakov i k poznaniu, že o to je cenné nie je iba výsledok, ale snaživý prístup a proces tvorby.

Z konkrétnych aktivít a krokov, ktorými by sa dala ZUŠ posunúť ešte ďalej vyberám:

V hudobnom odbore je možné rozšíriť ponuku vyučovacích predmetov o predmety ako *cirkevná hudba*. Nevyučujeme predmety ako *hra na violončelo*, *hra na cimbal*, čo je zas a znova naviazané na rozpočet.

Vo výtvarnom odbore sa núka potreba zdokonaľovania sa v počítačových technológiách a v práci v rôznych programoch, aby sa mohli kvalitnejšie pripravovať na štúdium napr. grafického dizajnu, architektúry, návrhárstva a pod. Prvým krokom je zakúpenie kvalitnej počítačovej techniky a vhodných programov.

V literárno-dramatickom odbore podporím umelecko-tvorivú činnosť žiakov pod vedením pani učiteľky, milo sa rozvíjajúcu činnosť divadelného súboru „Samé uši“, rozvoj hudobno-speváckych talentov mladých hercov i účasť žiakov na divadelných pantomimických workshopoch. Poskytnem im možnosť načrieť do práce rozhlasových hercov a strihačov. Napomôžem prepájať divadelno-scénické výstupy žiakov s inými druhmi umenia (HO, TO a pod.).

V tanečnom odbore podporím úctu k tradícii a folklóru cez činnosť detského folklórneho súboru (DFS) Studnička, žiaci budú mať i naďalej možnosť zúčastňovať sa na prehliadkach a súťažiach regionálneho a krajského rozsahu. Budem podporovať všetky aktivity vedúce k lepšej fyzickej a kondičnej príprave, k lepšiemu technickému i umeleckému rastu.

Všetky telesá na pôde ZUŠ majú pre deti i život školy veľký význam:

- a) *socializačný*: deti spolu tvoria, prezentujú sa, v kolektíve cestujú a prispôsobujú sa
- b) *integračný*: prácou v kolektíve sa učia rešpektovať aj individualitu a jedinečnosť každého člena zoskupenia,
- c) *mentálno-psychický*: účasťou na vystúpeniach a súťažiach sa učia prezentovať svoje schopnosti, vyrovnávať sa s úspechom i príp. neúspechom
- d) *harmonicko-odborný*: učia sa vnímať hudbu, pohyb, tanec, slovo a akciu na pódiu, zdokonaľujú spevácku techniku, techniku hry na hudobný nástroj, súhru, výrazové prostriedky v divadle i pri tanci
- b) *rozmer motivačný*: deti zažívajú radosť zo spoločných nácvikov, uznanie a potlesk po vystúpení a motivujú sa na súťažiach
- e) *reprezentačný*: každé takéto zoskupenie skrášľuje a obohacuje program na koncertoch a oslavách

Všetci žiaci budú mať priestor a možnosť cez zážitky, cez návštevy koncertov, operných, operetných a tanečných predstavení inšpirovať a rásť profesionálne i osobnostne.

Spolupráca s rodičmi

Rodičia a zákonní zástupcovia žiakov sú neoddeliteľnou súčasťou života ZUŠ. Len s ich podporou a spolupracou vieme zabezpečovať kvalitný umelecký rast našich žiakov. Komunikácia prebieha na úrovni triednych učiteľov osobnou či mailovou komunikáciou, pravidelne ich informujú o napredovaní ich detí, prezentujú pokroky žiakov prostredníctvom triednych besiedok a koncertov, výstav, tanečných, divadelných a recitačných výstupov. K lepšiemu obrazu činnosti školy a aktívnemu prezentovaniu napredovania žiaka slúžia koncerty a triedne besiedky, ku ktorým ich okrem iných médií budem pozývať aj prostredníctvom iZUŠ-u zasielaním správ, či informatívnych e-mailov. Rodič je i spolutvorca našich úspechov. Veď dohliada na domácu prípravu žiaka do školy a tiež nám ho zveruje pri všetkých súťažiach, vernisážach, exkurziách, návštev divadiel a opier.

Rada rodičov pri ZUŠ

Na pôde škole aktívne pôsobí Rada rodičov pri ZUŠ. Naďalej budem podporovať úzku spoluprácu školy s OZ Rada rodičov pri ZUŠ pod vedením jej predsedníčky pani JUDr. Kataríny Gogovej. Rodičia v Rade rodičov začiatkom školského roka určujú výšku rodičovského príspevku a schvaľujú rozpočet čerpania týchto prostriedkov pre jednotlivé odbory. Svoje zámery predkladajú všetkým prítomným rodičom na Plenárnom rodičovskom združení (október). Na plenárnom rodičovskom združení majú všetci rodičia možnosť oboznámiť sa so správou o čerpaní prostriedkov za minulý školský rok. Správu predkladá pani pokladníčka Rady rodičov Miroslava Machariková. Rodičia majú možnosť vyjadriť sa k navrhovaným bodom programu. Vedenie školy informuje rodičov o významných podujatiach a úspechoch školy za predchádzajúci rok ako aj o zámeroch a organizácii nastávajúceho ďalšieho roku. Rada rodičov podporuje účasť žiakov na súťažiach a prehliadkach, na ktorých majú žiaci možnosť a česť reprezentovať školu a mesto Banská Štiavnica. Pomáha pri spolufinancovaní viacerých akcií, koncertov, či absolventských predstavení, podporuje nákup nástrojov a učebných pomôcok. I touto cestou chcem rodičom, všetkým členom Rady rodičov za dlhoročnú podporu a pomoc škole zo srdca poďakovať.

Rada školy

Rada rodičov nominuje svojich zástupcov do Rady školy, ktorú vedie ako predseda pán učiteľ Bc. Michal Timko. Členovia Rady školy sú na svojich zasadnutiach informovaní o aktivitách, ekonomickej situácii a aktuálnych záležitostiach, kde sa spolu so zástupcami školy majú možnosť k nim vyjadriť. Prípadne navrhnúť i riešenia. Podrobné informácie o všetkom majú možnosť nájsť v Správe o výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu ZUŠ za každý školský rok zverejnená aj na stránkach školy.

Spolupráca s kultúrnymi inštitúciami a verejnosťou

ZUŠ bude i naďalej aktívne spolupracovať s kultúrnymi a výchovno-vzdelávacími inštitúciami a organizáciami. Na požiadanie pani primátorky, či ďalších zamestnancov mestského úradu (ako napr. oddelenie pre medzinárodné vzťahy, oddelenie pre občianske záležitosti, oddelenie kultúry) bude ZUŠ i v budúcnosti skräšľovať kultúrnym programom podujatia mesta. Tak ako tomu bolo v minulosti, snahou vedenia ZUŠ bude úzka spolupráca s týmito inštitúciami a organizáciami, pri ktorých uvádzam prierez aktivít a akcií, na ktorých spolupracujeme:

Mesto Banská Štiavnica: programy seniorom mesiaci úcty k starším (október), program na Slávnostné novoročné stretnutie samosprávy s riaditeľmi inštitúcií a podnikateľmi (január), program ku Dňu učiteľov (marec), vernisáž medzinárodnej súťaže „Svetové kultúrne dedičstvo očami detí“ (jún), a pod.

Pohronské osvetové stredisko: účasť na regionálnych a krajských súťažiach a prehliadkach (Mládež spieva - regionálna prehliadka, krajské kolo súťaže), zabezpečovanie hudobno-kultúrnych vstupov na vernisáže, prehliadky, spolupráca s POS vo forme vernisáží a výstav „Salamander očami detí“ a pod.

Slovenské banské múzeum, Galéria Jozefa Kollára, Starý zámok, Kammerhof: spevy a hudobné čísla na vernisáže „Štiavnické vianočné trhy“ na nádvorí Kammerhofu, v roku 2025 aj slávnostný koncert k 20. výročiu podujatia, „My sa nevieme sťažovať nahlas“, „Posledná večera a pod.).

CVČ: poskytovanie priestorov na usporadúvanie viacerých literárnych a speváckych súťaží na okresnej a regionálnej úrovni (Slávik Slovenska, Šaliarsky Matko, Hviezdoslavov Kubín a pod.), ich príprava a participovanie v zložení poroty

Základné a materské školy: výchovné koncerty, pomoc pri výtvarných dielničkách

Základné umelecké školy: partnerská škola ZUŠ Imricha Godina Vráble,

Partnerská škola Musikschule v Hünenbergu vo Švajčiarsku – v máji 2025 trie koncerty v BŠ a vo Sv. Antone

Akadémia umení: vysokoškolské pedagogičky ako pani Doc. Eva Varhniková, prodekanica Jana Škvarková, obe boli členkami poroty v klavírnej súťaže Banskoštiavnické kladivká, koncerty p. Márie Tomanovej, výchovné koncerty poslucháčov

Konzervatórium Banská Bystrica, Konzervatórium Žilina: výchovné koncerty podpora mladých konzervatoristov, výchovné koncerty konzervatoristov

Štátna opera B. Bystrica, Divadlo tanca B. Bystrica, Slovenské národné divadlo: návšteva umeleckých predstavení

Kultúrne centrum: spoluorganizovanie flautového workshopu Flautokruhy

ISCM- medzinárodná spoločnosť pre súčasnú hudbu: spolupráca na Kladivkách, workshopy

Rímsko-katolícka farnosť: organizovanie súťaží a koncertov

Evanjelická cirkev augsburského vyznania: organizovanie koncertov

Kalvársky fond: spolupráca na súťaži „Duchovný a umelecký odkaz banskoštiavnickej Kalvárie“

SZVK: koncert na výročnej konferencii, Vyhne

Záver

Za všetku doterajšiu pomoc a podporu ZUŠ v úsilí o budovanie kvalitnej školy ďakujem pedagogickým i nepedagogickým zamestnancom školy, zriaďovateľovi školy, pani primátorke Mgr. Nadežde Babiakovej, ako aj poslancom mestského zastupiteľstva, rodičom, podporovateľom a priateľom banskoštiavnickej ZUŠ. Vyjadrujem vieru a nádej, že i naďalej budem môcť s mojimi kolegami viesť našich žiakov k láske k umeniu a kultúre. Že budeme môcť cez priamu pedagogickú činnosť ako aj cez mnohé aktivity a osobný príklad spoločne zušľachtovať osobnosť každého nám zverého žiaka. ZUŠ preukázala za posledné roky veľký progres. Stále sú i oblasti, v ktorých sa môžeme zdokonaľovať.

„Aby ste robili veci správne, najskôr musíte mať lásku, potom techniku“ (Antonio Gaudí)

Táto krásna myšlienka svetoznámeho geniálneho katalánskeho architekta zo Španielska Antonia Gaudího svietila na nebi pri slávnostnom vysvätení najvyššej veže tejto unikátnej stavby - veže Ježiša Krista (172,5 metra vysokej), najvyššej veže slávnej a jedinečnej katedrály Sagrada Família v Barcelone. Udialo sa tak nedávno 10. júna 2026 presne na 100. výročie smrti tohoto geniálneho architekta a to samotným pápežom Levom XIV. Pôsobivé posolstvo a odkaz Gaudího nádherne vystihuje i naše pedagogické i moje riadiace poslanie.

Na našej banskoštiavnickej ZUŠ, o ktorej vedenie sa znova uchádzam, sa túto myšlienku snažíme naplňovať. Urobím všetko preto, aby LÁSKA bola prítomná v každom mojom rozhodnutí, pri každej aktivite a snažení. Budem nápomocná, aby sme spoločne učili žiakov tajom umenia, viedli ich k spoznávaniu a použitiu správnych techník, postupov, princípov a zákonitostí, posúvali ich i seba odborne. Ale v prvom rade, aby sme im odovzdávali LÁSKU, LÁSKU k umeniu, kultúre, LÁSKU k sebe navzájom, LÁSKU k svetu, prírode a všetkému, čo nás obklopuje. A potom pekne plynule v dobrej atmosfére a kreatívnom prostredí s pozitívnou motiváciou príde aj dobré dielo, krásna práca, pekný výsledok, pôsobivý výstup, radosť z úspechu, pocit sebanaplnenia a uznania.

Mgr. Irena Chovanová, DiS.art.